

ת"פ 38635/10/19 - מדינת ישראל נגד נורית דיין

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 38635-10-19 מדינת ישראל נ' דיין

לפני כבוד השופטת אילה אורן

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמת נורית דיין

גזר דין

האם יש לבטל את הרשעת הנאשמת בעבירה של תקיפה סתם ביריקה חרף העדר נזק קונקרטי, וזאת בשל נסיבות העבירה והיות שהוצע לנאשמת הסדר מותנה שלא הבשיל, בעוד שנגד המתלונן, שחלקו באירוע היה חמור יותר, נסגר התיק בהסדר מותנה.

שאלת ההרשעה תבחן בתחילה ומתוכה ייגזר עונשה של הנאשמת.

הרקע והשתלשלות ההליכים

1. הנאשמת הורשעה, לאחר שמיעת הוכחות, בעבירה של תקיפה סתם, בניגוד לסעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), בכך שירקה בפניו של מר דוד אלון (להלן: "המתלונן").

2. עובדות האירוע פורטו בהרחבה בהכרעת הדין, ונזכיר בתמצית כי ביום 11.6.2019 בשעה 16:50 נסעה הנאשמת עם רכבה ברחוב גולומב בעיר כפר-סבא, שהוא רחוב צר וחד סיטרי (להלן: "הרחוב"). אותה עת ביקשה אשת המתלונן לחנות את רכבה ברחוב בנסיעה לאחור, סמוך לגן הילדים של בנותיה, ולכן ביקש המתלונן מהנאשמת, שהגיעה עם רכבה בסמוך לאחר מכן, שתמתין ותפנה את הדרך. הנאשמת לא שעתה לבקשתו, צפרה ונכנסה לחנייה עם רכבה ובכך מנעה מאשת המתלונן לחנות במקום. אז התקרבה המתלונן אל הנאשמת צעק עליה כי תפנה את הדרך, אך היא בתגובה ירקה בפניו ביושבה ברכב. מיד הכה המתלונן את המראה השמאלית של רכבה של הנאשמת ושבר אותה. בהמשך הלך המתלונן לעבר גן הילדים כדי לאסוף את בנותיו, אז הקניטה אותו הנאשמת בכך ש"איחלה" למות בנותיו בטביעה בבריכה. המתלונן ניגש אל הנאשמת,

אחז בצווארה והצמידה אל רכבה תוך הפעלת כוח נגדה, ולאחר מספר שניות עזב אותה, בין היתר בהתערבות אחרים שעמדו במקום, והלך אל הגן.

3. קודם להגשת כתב האישום הציעה המאשימה לנאשמת לסיים את ההליך בהסדר מותנה, אולם הנאשמת כפרה במיוחס לה, ולכן הוגש נגדה כתב האישום. לעומתה, המתלונן הודה בעבירות תקיפה סתם והיזק לרכוש במזיד שביצע כלפי הנאשמת, ובמסגרת הסדר מותנה נגזר עליו עונש התחייבות להמנע מעבירה למשך שישה חודשים, תשלום קנס על-סך 400 ש"ח ופיצוי לנאשמת על-סך 800 ₪ (אשר שולם לה).

טיעוני הצדדים בשאלת ההרשעה והעונש

4. באות כוח המאשימה, עוה"ד חן שפירא והמתמחה קורל ויזל, טענו כי יש לדחות את בקשת הנאשמת לבטל את הרשעתה היות שהיא אינה עומדת במבחני הפסיקה שנקבעו בע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997))** (להלן: "הלכת כתב") בהעדר הוכחה לנזק קונקרטי והיות שהנאשמת לא נטלה אחריות על מעשיה, ואף לא עתרה לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן. עוד נטען כי הצעת המאשימה לסיום ההליך עם הנאשמת בהסדר מותנה לא יכולה להוות שיקול לביטול הרשעתה, שכן הנאשמת היא שבחרה שלא לקבל את תנאיו משכפרה במיוחס לה. כמו כן טענו ב"כ המאשימה כי שיקולי ביטול ההרשעה שונים ומבוססים על הלכת כתב שאינה מתקיימת בענייננו בהעדר פגיעה קונקרטית (לתמיכה בעמדתה הגישה המאשימה פסיקה).

5. בעתירתה לעונש טענה המאשימה כי יש לקבוע מתחם הנע בין מאסר מותנה ועד מספר חודשי מאסר בפועל שיכול שירוצו בעבודות שירות, ובנסיבותיה של הנאשמת שלא הודתה במיוחס לה, נטען כי יש להשית עליה מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלונן.

6. באת כוח הנאשמת, עוה"ד ענת קירשנברג, סיפרה כי הנאשמת בת 41, נורמטיבית ונעדרת עבר פלילי, בוגרת הפקולטה לעיצוב המוצר במכללת שנקר, עובדת כשלוש שנים וחצי כמנהלת פרויקטים בעיריית תל-אביב ומתנדבת בעמותות סיוע לבעלי חיים. נטען כי נסיבותיה האישיות של הנאשמת בשילוב עם חלקה המקל מאוד באירוע, מחייבים את ביטול הרשעתה ונקיטת ענישה שיקומית בדמות של"צ והתחייבות להמנע מעבירה.

7. לעניין ההרשעה נטען כי מעשה היריקה פעוט בחומרתו, וכי הוא נמוך בעבירות האלימות בכלל ובנסיבות המקרה בפרט, היות שהמתלונן הוא שתקף את הנאשמת בחומרה רבה. לכן הותרת הרשעת הנאשמת בעינה כשמנגד ההליך נגד המתלונן הסתיים בהסדר מותנה, תביא לפגיעה משמעותית בעקרון השוויון. עוד טענה ב"כ הנאשמת כי הגם שאין חולק שהסיבה שההליך נגד הנאשמת לא הסתיים בהסדר מותנה נבעה מהכחשתה את המיוחס לה, הרשעתה תביא לתוצאה בלתי מידתית.

8. בשאלת ביטול ההרשעה נטען כי יש ליישם את מבחן "מקבילית הכוחות" בנוגע לרכיב הפגיעה הקונקרטית בנאשמת. קרי, היות שמעשה העבירה בו הורשעה הנאשמת מקל, אין להידרש להוכחת פגיעה קונקרטית ומוחשית, אלא די בפגיעה כללית המתלווה להרשעה בפלילים. בתמיכה לטענותיה הפנתה ב"כ הנאשמת לע"פ

(מרכז-לוד) 24457-03-15 **גוטרמן ואח' נ' מדינת ישראל** (30.8.2015) ולת"פ (ירושלים) 48878-08-16
מדינת ישראל נ' סאבק (30.12.2020).

9. הנאשמת בדברה האחרון הצטרפה לדברי באת כוחה, ואמרה כי טענותיה אינן כלפי נציגת התביעה, אלא כלפי משטרת ישראל.

אי הרשעה

10. כלל הוא כי מי שהוכחה אשמתו יורשע בדין, ורק במקרים חריגים ויוצאי דופן בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מההרשעה לבין חומרתה של העבירה שביצע, יכול בית המשפט להורות על ביטול ההרשעה, בהתאם לסמכותו המעוגנת בסעיף 192 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (רע"פ 1535/20 **דוקורקר נ' מדינת ישראל** (15.3.2020); ע"פ 4318/20 **מדינת ישראל נ' חסן** (18.4.2021)).

11. הלכת כתב שרטה את המבחן לשקילת ביטול הרשעה בהצטברותם של שני תנאים: הראשון, כי **סוג העבירה** מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים. והשני, כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בסיכויי השיקום של הנאשם.

12. תנאי הפגיעה "בסיכויי השיקום" פורש בפסיקה כ"פגיעה קשה וקונקרטית" בנאשם כתוצאה מההרשעה, וזה מחייב הוכחה באמצעות תשתית ראיתית (רע"פ 7224/14 **פרנסקי נ' מדינת ישראל** (10.11.2014); רע"פ 6429/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (18.11.2018)). ודוק, אין די בהוכחת אפשרות תאורטית לפגיעה עתידית, אלא דרישת הפסיקה היא לנזק מוחשי וקשה בשיקומו של הנאשם (רע"פ 9118/12 **פרגין נ' מדינת ישראל** (1.1.2013); רע"פ 3589/14 **לוזון נ' מדינת ישראל** (10.6.2014); רע"פ 1097/18 **בצלאל נ' מדינת ישראל** (18.04.2018)). כן נקבע הצורך בהוכחת נזק קונקרטי גם בעניינים של נאשמים צעירים (רע"פ 6403/18 **הרוש נ' מדינת ישראל** (28.11.2018)).

13. בפסיקה רחבה מהשנים האחרונות דחה בית המשפט העליון ניסיונות להגמיש ולבטל את הלכת כתב, וקבע כי כוחה יפה גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין (רע"פ 2327/19 **אדוארדו נ' מדינת ישראל** (19.5.2019); רע"פ 2937/20 **וואלפא נ' מדינת ישראל** (19.5.2020)).

14. זאת ועוד, בית המשפט חזר ושנה על הכלל לפיו ההכרעה בסוגיית ההרשעה היא שאלה עצמאית שאינה חלק מן העונש, וממילא לא מהווה חלק ממתחם הענישה (רע"פ 3195/19 **אגוזי נ' מדינת ישראל** (4.7.2019); רע"פ 547/21 **סיטניק נ' מדינת ישראל** (17.3.2021)).

15. ובענייננו, הצדק עם ב"כ הנאשמת כי תקיפה סתם על דרך יריקה, הוא מעשה שבנסיבותיו יכול להצדיק ביטול

הרשעה. דא עקא, הנאשמת אינה טוענת לנזק קונקרטי שיגרם לה כתוצאה מן ההרשעה, אם בפגיעה בעיסוקה ואם בפגיעה מוחשית אחרת. הנאשמת בת 41, מועסקת בעיריית תל-אביב מזה מספר שנים ולכן אני מתקשה לקבל את טענתה לנזק עתידי תאורטי, כשכל טענת הנאשמת נסמכת בפועל על ההשלכות "הרגילות" הנלוות להרשעה בפלילים. לפיכך הנאשמת אינה עומדת בתנאי השני להלכת כתב.

16. בהתייחס לטענה כי תהא זו תוצאה בלתי צודקת אם יסתיים ההליך נגד הנאשמת בהרשעה מאחר שהוצע לה הסדר מותנה והיות שהמתלונן שתקף אותה באופן חמור יותר, סיים את ההליך הפלילי בהסדר מותנה - גם כאן איני רואה עין בעין עם ב"כ הנאשמת.

17. ראשית, נזכיר כי עמדה בפני הנאשמת האפשרות לפנות להסדר מותנה, אולם בשונה מהמתלונן, היא הכחישה את המיוחס לה ולכן הוגש נגדה כתב האישום, כמצוות סעיף 67ז(א) לחוק העונשין. משמע כי אין מדובר באפליה בין שווים, כי אם בהבחנה בין שונים.

18. שנית, הנאשמת כפרה במיוחס לה והורשעה בתקיפה ביריקה בפניו של המתלונן, לאחר ניהול ההוכחות. אלא מאי? גם לאחר הכרעת הדין לא נטלה הנאשמת אחריות למעשיה, לא הביעה חרטה, ובדברה האחרון לעונש הלינה על משטרת ישראל, הא ותו לא.

19. כאן המקום לומר, כי הודאת נאשם או חשוד במיוחס לו היא בעלת ערך רב בעיני המחוקק ובתי המשפט. יש שהודאה תביא לסגירתו של תיק פלילי בדרך של הסדר מותנה, לפי סעיפים 67ב ו- 67ו לחוק העונשין, כפי שהוצע לנאשמת, ויש שהודאה תביא להתחשבות לקולה בגזירת העונש, כפי שהורה המחוקק בסעיף 40יא(4) לחוק העונשין, ולא בכדי. הודאה באשמה היא צעד חשוב בקבלת אחריות של נאשם למעשה עבירה שביצע ולהבנת הפסול במעשהו. כך נבנית הקרקע להליך טיפולי ושיקומי של הנאשם, ולמצער יש בכך ללמד על הפנמת הפסול, כשמיניה וביה פוחת הצורך בענישה מרתיעה כגמולו של הנאשם.

לכן, משבחרה הנאשמת לכפור במיוחס לה למן תחילת ההליך ועד סופו, אין היא יכולה לאחוז בחבל משני קצותיו ולטעון כי תוצאת ההרשעה תביא לפגיעה בערך השוויון בפני החוק אל מול המתלונן שהודה במיוחס לו ועמד בתנאי ההסדר המותנה לרבות תשלום פיצוי עבודה.

20. אשר לעצם נכונות המאשימה לסיים את ההליך נגד הנאשמת בהסדר מותנה ובכך להביא לסגירתו של התיק הפלילי נגדה ללא צורך בהגשת כתב אישום, אין בכך כדי להקים לנאשמת זכות להימנעות מהרשעה או ביטולה, לא כל שכן לאחר שמיעת הוכחות (ת"פ (נתניה) 52382-11-20 **מדינת ישראל נ' סיטבון** (20.4.2021)).

21. ויובהר, ההוראות שקבע המחוקק בהליך הסדר מותנה שונות מהמבחנים של הימנעות מהרשעה, אף שקיים דמיון בין שני ההליכים השמים דגש לסיכויי השיקום של הנאשם. ואולם, תנאי הכרחי לקיומו של הסדר מותנה- כך קבע המחוקק- היא הודאת החשוד באשמה. משכפרה הנאשמת במיוחס לה הוגש נגדה כתב האישום- כמצוות המחוקק.

22. כאמור, תנאי הכרחי לביטול הרשעה הוא הוכחת נזק קונקרטי. אכן, ישנם מקרים בהם מצאו בתי המשפט לרכך את דרישת הוכחת תנאי זה, לדוגמה במקרים בהם דובר בנאשמים צעירים מאוד שהיה קיים חשש לפגיעה בעתידם (ע"פ (מרכז-לוד) 26443-03-15 **גורביץ' נ' מדינת ישראל** (30.8.2015) - שם דובר בנאשם צעיר, שהתקבל בעניינו תסקיר חיובי; ע"פ 1880/13 **אברהם נ' מדינת ישראל** (3.2.2014); רע"פ 8215/16 **יצחק נ' מדינת ישראל** (29.3.2017)). גם נסיבות אלו אינן חלות על הנאשמת שאינה צעירה ומחזיקה במקום עבודה יציב מספר שנים.

23. לפיכך, משלא התקיים התנאי השני שנקבע בהלכת כתב- בהעדר כל טענה או הוכחה לקיומו של נזק קונקרטי הנילוה להרשעה, מעבר לנזק הרגיל, בהעדר נסיבות מיוחדות, החלטתי להותיר את הרשעת הנאשמת במיוחס לה על כנה.

גזירת העונש

24. הכלל המנחה בגזירת העונש הוא "עקרון ההלימה", שמשמעו קביעת יחס הולם בין חומרת העבירה בה הורשע נאשם, בהתחשב בנסיבותיו האישיות. בגזירת העונש נקבע, בשלב הראשון, מתחם העונש ההולם לעבירה הנדונה בנסיבותיה בהתייחס לערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם על-ידי הנאשם, ובהתאם למדיניות הענישה הנוהגת. בשלב השני, נבחנים השיקולים שאינם קשורים בביצוע העבירה, ובהן נסיבותיו האישיות של הנאשם לקולה וחומרה, אז נגזר העונש בתוך המתחם שנקבע (ככל שאין סיבות לסטייה מהמתחם לקולה משיקולי שיקום, או לחומרה משיקולי הגנה על שלום הציבור).

קביעת מתחם העונש ההולם

25. הערכים המוגנים בהן פגעה הנאשמת הן ההגנה על שלמות הגוף, הביטחון האישי ושלוות הנפש. בבחינת עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים נתתי דעתי כי מחד גיסא, יריקה היא תקיפה ברף נמוך ביחס לעבירות האלימות. מאידך גיסא, יריקה בפניו של אדם, בטבורה של עיר, בפני העוברים והשבים, היא מעשה מכוער של ביזוי והשפלה שאין להקל בו ראש. יתרה מזו, מעשה הנאשמת נבע מחוסר סבלנותה וסובלנותה בעת ויכוח על השימוש בדרך, תופעה רעה ופושה שנקבע כי מחייבת ענישה שבמרכזה שיקולי גמול והרתעה (עפ"ג (מרכז) 4625-01-17 **גל חן נ' מדינת ישראל** (8.7.2014); עפ"ג (חיפה) 56964-11-19 **מדינת ישראל נ' דוידסקו** (20.2.2020)). יתרה מזו, בהתנהגותה הנאשמת "הציתה" את האירוע.

26. מנגד ראיתי לנגד עיני את התנהגותו הפראית והאלימה של המתלונן כלפי הנאשמת, שהסתיימה בחבלות בגופה ובשבירת מראת רכבה. במכלול השיקולים של מעשה העבירה בנסיבותיו, אני סבורה כי הפגיעה שפגעה הנאשמת בערכים המוגנים גבוהה מעט מהרף הנמוך.

27. בחינת מדיניות הענישה בעבירות תקיפה ברף דומה מגוונת, להלן אפנה למקרים מהם ניתן ללמוד לענייננו

בשינויים המחוייבים:

א. ברע"פ 3894/18 **קפלן נ' מדינת ישראל** (13.6.2018) נדון נאשם שהורשע לאחר ניהול הוכחות בתקיפה סתם ביריקה, לעונש מאסר מותנה של חודשיים למשך שנתיים, לתשלום פיצוי למתלוננת על סך 1,000 ₪ וקנס בסך 400 ₪. באותו מקרה הגיע הנאשם לבית האבות בו שהתה אמו הקשישה, הפשיט אותה ורחץ אותה. המתלוננת, אחות שעבדה במקום, צילמה אותו והוא ירק בפניה. ערעור שהגיש הנאשם נדחה.

ב. בע"פ (חיפה) 295-08 **עיד נ' מדינת ישראל** (19.02.2009) נדחה ערעור שהגיש נאשם שהורשע לאחר שמיעת הוכחות, בביצוע תקיפת סתם ביריקה בפניו של שכנם של הוריו. בגזרת העונש נלקחה בחשבון העובדה כי גם המתלונן לא היה "טלית שכולה תכלת", ולכן נגזר על הנאשם מאסר על תנאי בן 4 חודשים למשך 3 שנים והתחייבות כספית בסך 5,000 ₪ להימנע מלעבור כל עבירת אלימות פיזית כלפי אדם.

ג. ת"פ (רמלה) 49262-05-13 **מדינת ישראל נ' יחזקאל** (21.12.2014) הורשע הנאשם **בהתאם להודאתו** בעבירות של תקיפה סתם ואיומים. הנאשם, בן 52 נעדר עבר פלילי, איים על המתלונן ועל אשתו, בעלי קונדיטוריה שביקשו ממנו יום קודם לכן לשלם על תוספת חלב לקפה. הנאשם הכה את המתלונן באגרופ בפניו ואיים להרוג אותו ואת אשתו. על הנאשם נגזר מאסר מותנה, של"צ, פיצוי וצו מבחן, לאחר שהשתלב בקבוצה טיפולית והוגש בעניינו תסקיר שירות מבחן בעל המלצה חיובית לביטול ההרשעה.

28. אשר על כן אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נע בין **מאסר מותנה קצר ועד עונש מאסר קצר לריצוי בעבודות שירות**.

נסיבות שאינן קשורות בעבירה

29. בין השיקולים **לקולה** נתתי דעתי לנסיבותיה האישיות של הנאשמת, בהיותה בת 41, נעדרת עבר פלילי מכל סוג, אשר כאמור עובדת מספר שנים כמנהלת פרויקטים בעיריית תל-אביב ומתנדבת בעמותות סיוע לבעלי חיים.

30. הנאשמת לא נטלה אחריות למעשיה, כפרה בהם, וניכר כי היא רואה עצמה כקורבן לפגיעתו של המתלונן בה. כאמור, קבעתי כי מעשיו של המתלונן כלפיה היו חמורים יותר וכרוכים באלימות ממש. ואולם, הנאשמת בהתנהגותה חוללה את האירוע בכך שלא פינתה את הדרך, ירקה בפניו של המתלונן בעת שניגש אליה וביקש שתפנה את הדרך (אף אם עשה זאת בצעקות רמות ובאגרסיביות), ולאחר ששבר את מראת רכבה, "איחלה" למות בנותיו בטביעה בברכה ואז תקף אותה המתלונן.

31. העדר נטילת האחריות של הנאשמת למעשה היריקה שביצעה אינו מוביל להחמרה בענישה עמה, אך מנגד היא אינה זכאית להקלה בעונש ששמורה למי שנוטל אחריות למעשיו, מודע לפסול שבהתנהגותו, מביע חרטה וחוסך זמנם של העדים ובית המשפט.

32. ודוק, בשיקולי הענישה קיימת חשיבות "ללקח" שלומד נאשם מההליך הפלילי, בהיבט המודעות והפנמת הפסול שבמעשיו. כך יש שההליך הפלילי בפני עצמו, עוד בטרם גזר הדין, נותן מענה מסוים- "פנימי"- להרתעת נאשם מביצוע מעשים דומים. זאת לא ניתן לקבוע למרבה הצער כי חל בענייננו.

סוף דבר

33. הגעתי למסקנה כי האינטרס הציבורי מחייב את הרתעת הנאשמת מביצוע עבירות אלימות, וזאת על-ידי מאסר מותנה קצר לצד רכיב כספי מתון, כך שהעונש יגזר בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם. לא מצאתי להשית על הנאשמת פיצוי עבור המתלונן, שכן עוצמת הפגיעה של המתלונן בנאשמת הייתה חמורה יותר, ולא בכדי נגזר עליו לפצותה (במסגרת ההסדר המותנה) ולכן אין הצדקה כי הנאשמת תפצה את המתלונן.

34. אשר על כן החלטתי לגזור על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. מאסר מותנה למשך חודשיים, והתנאי הוא שלא תעבור הנאשמת כל עבירת אלימות, לרבות עבירת איומים, במשך שנתיים.

ב. קנס בסך 1,500 ₪, שישולם ב- 3 תשלומים שווים החל מיום 1.7.2021 או 10 ימי מאסר תמורתם.

ג. הנאשמת תתחייב להמנע מכל עבירת אלימות, לרבות עבירת איומים, בתוך שנתיים, וככל שתפר התחייבותה תשלם 3,000 ₪. לא תתחייב הנאשמת תשא מאסר בפועל למשך 3 ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתוך 45 ימים.

ניתנה היום, י' תמוז תשפ"א, 20 יוני 2021, במעמד הנאשמת ובאת כוחה, עו"ד ענת קירשנברג, ובאת כוח המאשימה, עו"ד אורית מנצ'קובסקי.